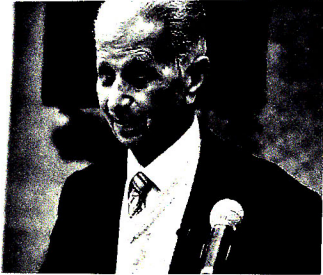

Həmişə yeri görükən ustadım...

Şirməmməd müəllimi anarkən...

demokratik düşüncəli idi. Az qala, Xalq Cümhuriyyəti ilə həmişə olan müəllimim özlüyündə bir azadlıq mücadiləsi aparırdı. Deyim ki, bu gün müstəqil, azad düşüncə ilə yaşayırsanız, bu çətin və mürekkəb yolda söz dəyənlərin, mücadilə edənlərin ilk sırasında həmişə mənim öziz müəllimim Şirməmməd Hüseynovu dayanan görürəm!

...Şirməmməd müəllimin xoşuma gələn ən gözəl insanı və təvazökar xüsusiyyətlərindən biri də o idi ki, heç vaxt öz tələbələrinə, bizə - "kitablarını, məqalələrini oxuyun" demirdi.

Şirməmməd müəllimin mənim həyatımda rolu bir daha yadıma düşür.

II kursu bitirəndən sonra yay tətildə, hələ yeniyetmə çağlarımdan ara-sıra yazdığım, bəzilərini isə çap etdirdiyim "mənsur şeir nəzəriyyəsi" üzərində işləməyə başladım. III kursun ilk dərslərində çalışdığım redaksiyada tanış olduğum professor Nurəddin Babayevə o yazı verdim ki, oxuyub öz fikrini bildirsən. Bir neçə gündən sonra Nurəddin müəllim söylədi ki: "Sənin elmi işini Şirməmməd müəllimə təqdim etmişəm. Müdafiə məsələlərini o, daha yaxşı bilir, səni lazımı qaydada istiqamətləndirər." Ciddiliyindən və qətiyyətdən çəkdiyim Şirməmməd müəllim məni çağıraraq, heç gözləmədiyim səmimiyyətlə dedi: "Sən tələbə kimi böyük inqilab eləmişən. Onu da bilməliyənsən ki, bizdə tələbəyə namizədlik dərəcəsi almaq üçün elmi müdafiəyə icazə verilmir. Ümumiyyətlə, bizim müdafiə işlərimiz filologiya fakültəsində həll olunur. Buna baxmayaraq, sən tələbəlik illərinizdə bu tarixi və nəzəri təhlilləri daha da təkmilləşdirə bilərsiniz. Bu maraqlı işi ölkəmizdə bu sahədə xüsusi uğurları olan Güllüseyin Hüseynoğluна verdim. Haqqında fikrimi dedim. Get onunla görüş..."

Güllüseyin müəllim, eləcə də filologiya fakültəsinin dekanlığında olan digər müəllimlər məni çox hörmətlə qarşıladılar. Əlbəttə, bu, Şirməmməd müəllimin hörmətiydi. Bilirdilər ki, Şirməmməd müəllim hər tələbəni belə tapşırırmaz, ümumiyyətlə, "tapşırıq" məsələsindən zəhləsi gedirdi...

Güllüseyin müəllimlə görüşdüm. Dedi ki, sən dövlət imtahanından sonra gələrsən, nə edəcəyimizi danışarıq. Çox maraqlı bir iş yazmısan, biz o işi lazımı qaydada ortaya çıxararıq.

Dövlət imtahanından sonra dəhlizdə dayanmışdım. Laborantlardan biri mənə yaxınlaşıb dedi ki, Güllüseyin müəllim filologiya fakültəsində məni gözləyir. Bilirdim ki, kənardan Şirməmməd müəllimin də gözü üstümdədir. Bu qədər qayğıkeşlik hər müəllimə xas deyildi. O da ola ki, indiki müəllimlər...

Bir müəllimin tapşırıqsız, heç bir qohumluq əlaqəsi olmayan lənkəranlı balasına bu cür qayğısı inanın ki, məni kövrəldirdi. Sonra Şirməmməd müəllimlə yenə görüşdüm. Təşəkkürümü bildirdim. Müdafiədən imtina etdiyimi söylədim. Səbəbini də açıqladım. Cavabında yalnız bunu dedi: "Çox təəssüf! Gərək belə olmayaydı!.."

Müəllimim məni sınadı...

Jurnalistika fakültəsində bizə, ixtisas fənni tədris olunurdu. Bu fənni dosent Yalçın Əlizadə keçirdi. IV kursda - imtahan verməliydik. Müəllimi gözləyirdik. Bir də gördük, Şirməmməd müəllim gəlir. Özümlə yığırdıq. Tələbələr arasında belə söhbət gəzirdi ki, "O heç kəsi eşitmir... Kəsdini tələbənin daydayı kim olsa da, ondan qiymət ala bilməz" və s. Dəhlizdə dayanan digər uşaqlar da Şirməmməd müəllimi görüb qorxu mənasında bizə qaş-göz etdilər.

Auditoriyaya daxil oldum. Həmişə olduğum kimi, yenə də birinci mənim bilet çəkib oturdum. Şirməmməd müəllim ara-sıra dərədən-dağdan danışsa da, əslində bilet çəkib oturanlara göz qoyurdu. Səsinə də bir məhrəmlik qatmışdı. Həmişə ciddi görünən, zəhləli müəllimin üzündə bir təbəssüm vardı. Üç-dörd dəqiqədən sonra mən hazır olduğumu bildirdim. "Yox", - dedi, - "sən bir az da hazırlaş. Şirməmməd müəllimə cavab verməyi bir elə də asan bilmə." Hardasa imtahan başlayandan təqribən on dəqiqə sonra icazə verdi ki, sualları danışım.

Mən cavab verdikcə, onun üzündə güclə sezilən təbəssüm görürdüm. Cavabımdan razı qaldığım imtahanın sonunda bildim...

Üçüncü sual reportaj janrı barədəydi. Mən təcrübədə - rayon qəzetində və radioda öyrəndiklərimlə yanaşı, janra dair elmi şərhləri də oxumuşdum. Nə bilirdimsə, danışdım. Şirməmməd müəllim məni çox diqqətlə dinləyirdi. Axırda bu janra aid elmi fikirlər söyləməyə başladı ki, mən təəccüb qaldım. Axi, janr üçün həm Azərbaycan, həm də rus mətbuatından verilən elmi mənbələrdə belə bir məlumat yox idi. Soruşdu:

- Bəs bunları niyə oxumamısan?

- Doğrusu, müəllim, sizin dediklərinizə rast gəlməmişəm.

- O da Şirməmməd müəllimin kəşfidir, - deyib gülümsədi.

Çiyimimdən sanki bir yük qalxdı. Mən də gülümsəyib dedim:

- Siz də bu janr barədə kitabınızı çap elətdirərsiniz, onu da oxuyub cavab verərəm.

Şirməmməd müəllim üzünü tutdu auditoriyaya:

- Baxın, ay uşaqlar, Rafiq başqa tələbələrdən fərqli olaraq, demədi ki, elə bir kitab görmüşəm, oxumuşam, amma həyəcədən unutmuşam. Çünki o, verilən bütün ədəbiyyatla tanış olub, yaxşı da cavab verdi. Mən əhvalınızı pozmaq istəmirəm. Kim Rafiq kimi cavab verəcəksə, gəlsin, əks-təqdirə hamınıza "yaxşı" yazacağam.

O, qiymət kitabçamda "əla" yazdı. Məndən sonra heç kəsdən soruşmadı. Beləliklə, imtahan on-on beş dəqiqə ərzində bitdi. Biz dəhlizə çıxanda hamı təəccüb qaldı. "Hamınızı kəsdini?" - deyər soruşdular. Cavabında gülüsdük. Kefimiz ala buluddaydı.

Bir daha əmin oldum ki, həqiqi elmi insanlar istedadlı tələbəni öz övladı kimi çox istəyir. Alicənablığı ilə mən də onu bir ata kimi sevdim. Tələbəlik illərinizdə ölkənin bütün mətbuat orqanlarında çıxış edirsiniz, radioda verilişlər aparır, ara-sıra televiziya da görürsünüz. Dekanlıqdan eşidirdim ki, Şirməmməd müəllim mənim çıxışlarımla maraqlanır. Bu da mənə çox ciddi məsuliyyət, özünəinam hissi aşılayırdı.

* * *

...Müəllimlərimi xatırlayanda hələ də canımdan gizli keçir. Bu böyük elm fədailəri təkəcə elm tarixində deyil, həm də öz tələbələrinin taleyində silinməz izlər qoyaraq gediblər.

Elmlə məşğul olanlar və elm öyrədənlər Uca Dərgahda da xüsusi mərtəbə və hörmətə layiqdirlər. Əminəm ki, əziz müəllimimin, ORADA da yeri hörmət və məhəmət qatındadır. Fəthiniz mübarək! Vətəninə sədaqət, xalqına hörmət, yetirmələrinə tələbkar və qayğıkeş olan bir şəxsiyyətin mükafatı məhz belə də olmalıdır!

Rafiq RƏHİMLİ,
Əməkdar mədəniyyət işçisi,
Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrının
ədəbi hissə müdiri